

INDLAND

DNY/MORTEN GROTH SCHARFE

Halv milliard til forebyggelse

For hver gang der bruges 350 kroner på behandling af en sygdom, har kommunerne kun fået én krone fra regeringen til forebyggelse. Nu vil kommunerne have, at staten afsætter en halv milliard til forebyggelse. Ifølge formanden for KL, Erik Fabrin (V), skal pengene bruges til at skabe bedre livskvalitet for halvanden million kronisk syge danskere. JUBO

Bananskræl gør tidsrejser mulige

Videnskab • Den største forhindring for tidsrejser har altid været, at verdens store tænkere er ualmindeligt interesserede i at slå deres egen bedstefar ihjel. Hvis de bare kunne lade den stakkels gamle mand være i fred, ville der ingen problemer være med tidsrejser. Og en simpel bananskræl sørger for det

Af Rasmus Karkov
raka@avisen.dk

Hver eneste gang talen falder på tidsrejser, sidder der altid en eller anden skeptiker og kæfter op om at skyde sin egen bedstefar. Selvom det er en besynderlig impuls, så er paradokset indlysende, og så forhindrer det rejser tilbage i tiden.

Man kan ikke rejse tilbage i tiden, for hvis man rejste tilbage og skød sin egen bedstefar, ville man aldrig blive født og kunne derfor ikke foretage rejsen tilbage.

Spørgsmålet om tidsrejser ville med andre ord være meget nemmere, hvis ikke så mange intellektuelle gik rundt med et horn i siden på deres nærmeste familie.

Paradokset er nemlig det eneste, der forhindrer tidsrejser. Naturens love forhindrer overhovedet ikke at suse til Mexico i 1986 og under Danmarks kamp mod Spanien råbe: »Frem ad banen! Spil den frem ad banen, Jesper« eller at tage ind i hulen og undersøge, om Jesus virkelig stod op fra de døde.

Mona Lisas smil

Det er med andre ord kun vores bedsteforældre, der forhindrer tidsrejser. Der er dog også nogle andre paradokser. Hvor bedstefar-paradokset rent eksistentielt forhindrer en tur til fortiden, findes der også vidensparadokser, der udelukker turen næsten lige så meget.

Det mest berømte handler om Leonardo da Vinci, som mange nok gerne vil rejse tilbage i tiden for at besøge. Men hvis man besøgte ham, inden han malede

»Tidsrejser tilbage i tiden er mulige, fordi man, hver eneste gang man ville forsøge at skyde sin bedstefar, ville skvatte i en bananskræl. Universet ville simpelthen forhindre en i at ændre historiens gang.

Ulrik Uggerhøj, lektor i astronomi på Aarhus Universitet

Mona Lisa, og man havde taget et billede af maleriet med, som man viste ham, og han derfor blev så inspireret af sit eget arbejde, at han skyndte sig at opspore Lisa Gherardini og male hende med et skælmsk smil, så inspirerede han sig selv til at male et billede, han allerede havde malet, og den går heller ikke rigtig.

Det forhindrer naturligvis ingenlunde rejser til fremtiden, men vi vil jo gerne lige smugkigge lidt på alt det, vi har hørt så meget om i folkeskolen.

Tvungen bananskræl

Og det kan vi måske så godt gøre alligevel. Det mener i hvert fald en lang række videnskabsmænd, der har opfundet begrebet 'den tvungne bananskræl'.

»Tidsrejser tilbage i tiden er mulige, fordi man, hver eneste gang man ville forsøge at skyde sin bedstefar, ville skvatte i en bananskræl. Universet ville simpelthen

forhindre en i at ændre historiens gang,« siger Ulrik Uggerhøj, der er lektor i astronomi på Aarhus Universitet, og som har skrevet en bog om tidsrejser.

Han understreger, at vi faktisk rejser i tiden hver eneste gang, vi henter en kop kaffe.

»Ure i bevægelse går langsommere end ure, der ligger stille. Det gælder alle ure, såvel som hjerteslag og atomkerner. Hvis jeg flyver til New York, så mister jeg tid i forhold til, hvis jeg blev hjemme,« siger Ulrik Uggerhøj.

Det skyldes Albert Einsteins relativitetsteori. Den siger nemlig, at tiden er relativ i forhold til, hvor man befinder sig, og det betyder, at hvis man ikke indbyggede en tidsforskydelse i signaler fra satellitter, så ville bilens GPS dagligt sende os 11 kilometer ud af kurs.

Genveje i universet

Men det er ikke måden, vi for alvor rejser tilbage i tiden. Det er i stedet via ormehuller, som i relativitetsteorien opstår, fordi tyngdekraften er planeter og stjerners fordybninger i rumtidens klæde. De fordybninger skaber en masse genveje i universet, og disse genveje kaldes ormehuller.

»Vi sender snart en satellit op, der blandt andet skal lede efter ormehuller. Hvis der er et ormehul på mit kontor, kan jeg træde ind i det og træde ud i Andro-

Mysterier

● Vi ved intet om, hvordan det hele opstod, og hvorfor vi er her. Denne serie handler om jagten på teorien om alt. Hvis hele universet blev sammenholdt i en enkelt matematisk ligning, ville vores viden og muligheder være ubegrænsede. Jagten på teorien bringer os forbi skabelsen, til Einstein, Newton og Bohr, til helt andre verdener og til andre dimensioner og tider.

meda-galaksen, der ligger millioner lysår væk, eller tage en tur til fortiden,« siger Ulrik Uggerhøj.

Den tvungne bananskræl er blot en løsning på bedstefar paradokset.

Det mener i hvert fald David Deutsch, der er fysiker og professor med speciale i kvantemekanik ved Oxford Universitet.

Andre dimensioner

Han er en af af tilhængerne af mangeverden-teorien (beskrevet i Nyhedsavisen forleden, red.), og som kort fortalt bruger kvantemekanikken til at hævde, at universet konstant bliver splittet op i andre universer for hver eneste mulighed, der findes.

Han er overbevist om, at det vil være umuligt for os at udslette os selv med tidsrejser. Når vi rejser tilbage i tiden, rejser vi nemlig samtidig til en anden dimension.

»Tesen er, at vi rejser fra univers A til univers B. I univers B dræber vi os selv og overtager enten vores egen plads i univers B eller smutter tilbage til univers A igen,« siger Ulrik Uggerhøj.

LUKSUSCAMPING, FERIEBOLIGER OG BÅDFERIE

Kør-Selv-Camping
Luksustelte og mobilehome på mere end 150 campingpladser i Sydeuropa. Valgfri ankomst og afrejse.
www.ryfamilierejser.dk

RY FAMILIE REJSER
- fordi vi selv har været der

Bakkelyparken 46 - 8680 Ry - Tlf: 8689 0955 - Fax: 8689 0993

DEMONSTRATION MOD 4 ÅRS KRIG OG BESÆTTELSE

LØRDAG D. 17. MARTS KL. 12⁰⁰

DEN AMERIKANSKE AMBASSADE, DAG HAMMERKJØLDS ALLE 24 - DERFRA GÅR DEMONSTRATIONEN TIL AXELTORV

FOGHS TILBAGETRÆKNING: EN SEJR FOR DEN FOLKELIGE KRIGSMODSTAND!

MEN DER ER STADIG KRIG I IRAK

NEJ TIL BUSH'S KRIGE!
- ALLE DANSKE TROPPER HJEM NU

SE TALERE, MUSIK MV. PÅ WWW.NEJTILKRIG.DK
ARRANGØR: NEJ TIL KRIG OG KIRKMAND-INITIATIVET

Testrup Højskole

ER DU FOR JANDRINGS PARAT.DK

Rekvirér vores program med sommerpriser 2007

Vi har rejser til Thailand, Bali, Lombok, Vietnam, Cambodia, Malaysia

Top Tours
tlf. 70 201 208
www.toptours.dk

Sommer 2007
Bestil kataloget nu!

Hotel · Hytter · Lejligheder
Østrig · Frankrig · Sverige
Norge samt Storbyferie i Europa.

Vind feriepræmier.
Meld dig ind i ClubXtra inden d. 1. juni.

Klik ind på
www.fjeldferie.dk
eller ring 70 23 34 60

FJALDFERIE

EN NYHEDSAVISEN NYHEDSAVISEN NYHEDSAVISEN

Rejsetilbud
- med spændende oplevelser

Flyrejse:	Baskerlandet - med besøg i Guggenheim	8 dage	7.995 kr.
	Sydfrankrig - hør om Katharernes land	8 dage	7.795 kr.
	Provence - oplevelser ved Middelhavets bredder	7 dage	7.595 kr.
	Korsika - betagende vild natur	7 dage	8.495 kr.
	Rom - antik arkitektur og historie	7 dage	7.895 kr.
	Canada - til verdens næststørste land	12 dage	16.290 kr.
Busrejse:	Nordkap - med besøg i Skt. Petersborg	16 dage	14.990 kr.
	Ardeche - naturskøn og ukendt bjergegn	10 dage	7.595 kr.

GIBA Travel
Ring og hør nærmere på telefon 65 39 10 70 eller se www.giba-travel.dk

